

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Europa-Kommissionen
JLS-coop-jud-civil@ec.europa.eu

Dato: 17. juli 2009
Kontor: Procesretskontoret
Sagsbeh: Christian Wiese Svaneberg
Sagsnr.: 2009-748/21-0406
Dok.: CWS41022

Høringssvar fra den danske regering vedrørende Europa-Kommissionens grønbog om revision af Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (KOM(2009) 175 endelig)

1. Den danske regering takker for modtagelsen af ovennævnte grønbog fra Kommissionen og for lejligheden til at komme med bemærkninger hertil.

Indledningsvis skal den danske regering gøre opmærksom på, at Danmark i medfør af forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggende ikke vil kunne deltage i en eventuel kommende vedtagelse af et forslag om ændring af Bruxelles I forordningen, som fremsættes med hjemmel i EF-traktatens afsnit IV.

Som bekendt er Danmark imidlertid i kraft af en parallelaftale mellem Danmark og Fællesskabet på mellemstatsligt grundlag blevet tilknyttet reglerne i Bruxelles I-forordningen, således at reglerne i forordningen gælder mellem Danmark og de øvrige medlemsstater. Det følger af parallelaftalens artikel 3, stk. 2 og 3, at Danmark, hvis der foretages ændringer i Bruxelles I-forordningen, skal meddele Kommissionen, hvorvidt Danmark vil gennemføre indholdet af ændringerne, og om gennemførelsen kan ske administrativt eller kræver godkendelse i Folketinget.

2. Regeringen har sendt grønbogen i høring hos en bred kreds af berørte myndigheder og organisationer m.v. og skal bl.a. på baggrund af de ind-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

komne høringssvar afgive følgende bemærkninger vedrørende grønbogen og de spørgsmål, der stilles deri:

2.1. Afskaffelse af alle mellemliggende foranstaltninger ved anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser (eksekvaturproceduren) (grønbogens spørgsmål 1)

Den danske regering har noteret sig Kommissionens oplysninger om, at anmodninger om eksigibilitetspåtegninger næsten altid imødekommes, og at anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser yderst sjældent afslås. På denne baggrund er den danske regering enig med Kommissionen i, at det må være et realistisk mål at afskaffe eksekvaturproceduren i alle sager på det civil- og handelsretlige område. Den danske regering har ligeledes noteret sig, at Kommissionen – uanset ambitionen om at afskaffe eksekvaturproceduren – også anerkender, at der kan være behov for at indføre visse garantier med henblik på at sikre den sagsøgtes rettigheder.

Grundet Bruxelles I-forordningens store betydning og de konsekvenser, som fuldbyrdelse af domme kan have for den domfældte, er det regeringens opfattelse, at visse minimumsgarantier for den domfældte bør opretholdes efter en afskaffelse af eksekvaturproceduren. Regeringen ser gerne, at den domfældtes rettigheder varetages i forbindelse med fuldbyrdelsen ved at give domstolene i fuldbyrdelsesstaten en adgang til efter anmodning at foretage en meget begrænset prøvelse af, om basale retsprincipper er blevet overholdt ved afsigelsen af dommen. En sådan adgang til en særlig prøvelse – der i praksis alene måtte forventes at komme til at omfatte ganske få sager – vil kunne sikre, at eventuelle domme afsagt i strid med grundlæggende retsprincipper ikke bliver fuldbyrdet.

2.2. Forordningens anvendelse i det internationale retssystem (grønbogens spørgsmål 2)

Den danske regerings opfattelse er, at der er behov for at overveje at lade forordningens særlige kompetenceregler finde anvendelse, også når sagsøgte har bopæl uden for Fællesskabet, da det kan føre til større forudsigelighed for udenlandske og europæiske parter. Det bør i den forbindelse overvejes at indføre et *forum necessitatis* og en regel om forholdet mellem parallelle sager i EU og i udlandet.

For så vidt angår spørgsmålet om fælles regler for anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser truffet i tredjelande er regeringen forbeholdende. Efter regeringens opfattelse vil anerkendelse og fuldbyrdelse af sådanne retsafgørelser forudsætte, at det sikres, at europæiske virksomheder og borgere ikke risikerer at skulle efterleve afgørelser, der f.eks. pålægger dem erstatninger, der efter europæisk målestok er eksorbitante, ligesom det som minimum vil skulle sikres, at værnetinget for afgørelsen er begrundet i reelle tilknytningsmomenter, og at processuelle mindstegarantier er opfyldt.

Den danske regering lægger i øvrigt vægt på, at eventuelle ændringer af forordningen udarbejdes i respekt for præceptive konventionsbaserede regler.

2.3. Værnetingsaftaler (grøn bogens spørgsmål 3)

Den danske regering støtter forslaget i grøn bogen om at indføre en regel om enekompetence (kun én ret er kompetent til at behandle sagen) i sager om gyldigheden af en eksklusiv værnetingsaftale til fordel for domstolen eller domstolene i det land, som efter værnetingsaftalen har enekompetence (betegnes i grøn bogen som en omvendt prioriteringsregel).

Efter regeringens opfattelse bør der derimod ikke indføres en standardiseret værnetingsklausul, henset til forordningens eksisterende formkrav til værnetingsaftaler.

Den danske regering lægger i øvrigt vægt på, at eventuelle ændringer af forordningen udarbejdes i respekt for præceptive konventionsbaserede regler, herunder f.eks. Haag-Visby- eller de kommende Rotterdamregler.

2.4. Industriel ejendomsret (grøn bogens spørgsmål 4)

Efter den danske regerings opfattelse er der ikke behov for at ændre forordningen med særlig sigte på retssager om industrielle ejendomsrettigheder, herunder at indføre en midlertidig ordning indtil den fælles patentdomstolsordning måtte være indført.

Regeringen er yderst betænkelig ved en løsning, som den foreslåede i grøn bogen, hvorefter en sagsøger skulle kunne anlægge søgsmål om krænkelse af visse industrielle ejendomsrettigheder mod flere sagsøgte ved domstolene i den medlemsstat, hvor den sagsøgte, der koordinerer

aktiviteterne eller på anden måde har den nærmeste tilknytning til overtrædelsen, har bopæl. Regeringen er således enig i de betænkeligheder ved en sådan ordning, som Kommissionen selv har påpeget i grønbogen, jf. pkt. 3 sidste afsnit.

Til grønbogens forslag om at indføre en ordning, hvor parallelle sager koordineres på initiativ af domstolene, er det i forbindelse med den nationale høringsprocedure blevet bemærket, at domstolene typisk først opnår en dybdegående indsigt i sagens faktum i forbindelse med sagens hovedforhandling. Uden denne forståelse for sagens faktiske omstændigheder er en effektiv koordination på domstolsniveau næppe mulig. Hertil kommer, at parallelle sager typisk koordineres intensivt af parterne selv. På den baggrund er regeringen umiddelbart forbeholdende over for den foreslåede ordning.

Afslutningsvist skal den danske regering bemærke, at der, som anført i grønbogen, pågår forhandlinger om etableringen af en europæisk patentdomstol med vidtrækkende jurisdiktion. Under hensyn til kompleksiteten af disse forhandlinger og forhandlingernes fremskredne stadie vil det efter den danske regerings opfattelse være hensigtsmæssigt at afvente disse forhandlingers afslutning.

2.5. Litis pendens og indbyrdes sammenhængende krav (grønbogens spørgsmål 5)

Det er den danske regerings opfattelse, at *litis pendens* reglerne fungerer tilfredsstillende, og at det næppe vil være formålstjenstligt at indføre begrænsninger for negative anerkendelsessøgsmål, da parter kan have en legitim interesse i at kunne anlægge sådanne søgsmål. Hvis der er behov for initiativer vedrørende *litis pendens*, kunne øget kommunikation og samarbejde mellem retterne være en mulig løsning.

Efter regeringens opfattelse bør det overvejes at regulere spørgsmålet om adgangen til at anlægge samlede sager og/eller sager mod flere parter på fællesskabsplan i forordningen. Der er i øjeblikket overvejelser om at regulere dette spørgsmål særskilt både på det konkurrenceretlige område og i sager om forbrugerbeskyttelse. Efter regeringens opfattelse bør spørgsmål om ”grænseoverskridende” gruppesøgsmål overvejes i forbindelse med en revision af Bruxelles I-forordningen og ikke i forbindelse med revision af sektorspecifikke retsakter.

2.6. Foreløbige retsmidler (grøn bogens spørgsmål 6)

Efter den danske regerings opfattelse er der ikke behov for at ændre forordningens regler om foreløbige retsmidler.

2.7. Forholdet mellem forordningen og voldgift (grøn bogens spørgsmål 7)

I forbindelse med den nationale høring over grøn bogen har den danske regering modtaget en række klare tilkendegivelser fra aktører i det praktiske retsliv om, at den gældende retstilstand vedrørende forordningens forhold til voldgift er velfungerende. Hertil kommer, at de problemstillinger, der beskrives i grøn bogen, ifølge de oplysninger den danske regering har modtaget, kun opstår sjældent i praksis.

Den danske regering finder på denne baggrund ikke, at der er behov for at ændre de gældende regler om forholdet mellem forordningen og voldgift, da reglerne på dette vigtige område i vidt omfang fungerer tilfredsstillende.

Hvis der foreslås ændringer, vil der fra dansk side blive lagt stor vægt på, at enhver ændring respekterer New York-konventionen og UNCITRAL's modellov, således at den eksisterende harmoni mellem disse regelsæt og forordningen bevares. Ligeledes bør eventuelle ændringer respektere det grundlæggende princip om, at voldgiftsretten kan træffe afgørelse om sin egen kompetence samt det forhold, at voldgift i meget vid udstrækning er og bør være undergivet partsautonomi.

2.8. Andre spørgsmål (grøn bogens spørgsmål 8)

Det fremgår ikke af grøn bogen, hvilke fordele forslaget om at indskrænke anvendelsesområdet af forordningens artikel 71 ville indebære, eller hvad virkningen af en sådan indskrænkning af anvendelsesområdet ville være i praksis. Den danske regering ønsker ikke, at en eventuel indskrænkning af anvendelsesområdet kan påvirke det eksisterende konventionsbaserede regelsæt på det søretlige område.

Efter regeringens opfattelse vil det derimod være hensigtsmæssigt at udvikle en forordningsbestemt definition af "bopæl" for derved at skabe mere klarhed om forordningens anvendelsesområde. I den forbindelse

bør fastsættelsen af et fælles hjemsted i relation til juridiske personer i forhold til reglerne om enekompetence også overvejes.

Spørgsmål om ”grænseoverskridende” gruppespørgsmål bør overvejes i forbindelse med en revision af Bruxelles I-forordningen og ikke i forbindelse med revision af sektorspecifikke retsakter, jf. bemærkningerne ovenfor under punkt 2.5

For så vidt angår grønbogens forslag om søretssager bør eventuelle ændringer ikke gribe ind i det konventionsbaserede regelsæt. Med hensyn til særbestemmelser om konnossementer bør værnetingsklausuler i konnossementer have bindende virkning i forhold til en tredjemand, der erhverver disse. Regeringen er endvidere gjort opmærksom på, at begrebet ”konnossementer” måske er på vej ud af den internationale konventionsregulering til fordel for andre udtryk såsom ”negotiable transportdokumenter vedrørende søtransport og tilknyttede transporter”. Samtidig er det væsentligt, at præceptive konventionsbestemmelser respekteres, og at reglerne heller ikke materielt kolliderer med konventionerne.

Vedrørende muligheden for at forene sager, der vedrører oprettelse af en erstatningsfond og individuelle erstatningssager, er det efter dansk opfattelse væsentligt, at en eventuel regel herom udformes med nøje respekt for reglerne i de konventioner, der omhandler begrænsningsfonde.

Den danske regering kan støtte indførelsen af en adgang til at aftale værneting i sager om erhvervslejemål samt forslaget om en mere fleksibel ordning i sager vedrørende leje af ferieboliger.

Endelig kan den danske regering tilslutte sig, at der i forbindelse med spørgsmålet om anerkendelse og fuldbyrdelse ses på mulighederne for at etablere fri bevægelighed for officielt bekræftede dokumenter.